

T.C.
Adıyaman Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Ebelik Bölümü

Afet Yedek Eylem Planı

Hazırlayan
Uygulamalı Eğitimler ve Beceri Geliştirme Komisyonu

2025

İçindekiler

1. Giriş
2. Amaç
3. Kapsam
4. Sorumluluklar
5. Afet Durumu Sonrası İşleyiş Planı
6. Alternatif Uygulama Stratejileri
7. Planın Güncellenmesi ve Tatbikat
8. Risk Analizi ve Önleme Stratejileri
9. İzleme ve Değerlendirme
10. Sonuç

1. Giriş

Doğal afetler, bireylerin yaşam kalitesini, sağlık hizmetlerini ve eğitim süreçlerini derinden etkileyen küresel bir tehdit oluşturmaktadır. Özellikle 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremler, Adıyaman ilinde ciddi aksamalara neden olmuştur. Bu depremler, klinik uygulama alanlarına erişimi kesintiye uğratmıştır. Bu deneyim, afet sonrası eğitim-öğretim sürekliliğini sağlamak için proaktif bir planlama ihtiyacını açıkça ortaya koymuştur.

Bu Afet Yedek Eylem Planı, deprem, sel, yangın, pandemi veya benzeri olağanüstü durumlarda Ebelik Bölümü'nün akademik ve klinik süreçlerini aksatmadan sürdürebilmesini amaçlamaktadır. Plan, EPDAK standartlarına uygun olarak tasarlanmıştır. Ayrıca, 2023 depremi sonrası edinilen deneyimler ve iyileştirme çabaları planın temelini oluşturmaktadır.

2. Amaç

Bu planın temel hedefleri şunlardır:

- Afet ve acil durumlarda teorik derslerin ve klinik uygulamaların kesintisiz yürütülmesini sağlamak.
- Öğrencilerin mezuniyet kriterlerini zamanında ve eksiksiz tamamlamasına olanak tanımak.
- Afet sonrası barınma, psikososyal destek ve lojistik ihtiyaçlara yönelik çözümler sunarak öğrenci refahını korumak.
- Akademik takvimde oluşabilecek sapmaları en aza indirmek ve telafi programlarıyla eğitim kayıplarını gidermek.
- Bölümün afet yönetim kapasitesini güçlendirerek ulusal ve uluslararası akreditasyon standartlarına uyum sağlamak.

3. Kapsam

Bu eylem planı, Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü'nde öğrenim gören lisans öğrencilerini, akademik ve idari personeli kapsar. Ayrıca, uygulama yapılan hastane/klinik, uzaktan eğitim platformları ve afet sonrası iş birliği yapılacak kurumlar planın kapsamındadır. Plan, aşağıdaki afet senaryolarını hedefler:

- Deprem ve artçı sarsıntılar
- Sel, yangın ve altyapı hasarları
- Pandemi veya bulaşıcı hastalık salgını
- Ulaşım ve lojistik krizleri (yol kapanması, güvenlik riskleri)

4. Sorumluluklar

Aşağıdaki birim ve kişiler, planın uygulanmasından, izlenmesinden ve güncellenmesinden sorumludur:

Bölüm Başkanı:

- Afet sonrası ilk 48 saat içinde durum değerlendirmesi yapar.
- Akademik personel, öğrenciler, hastaneler ve üst yönetimle iletişimi koordine eder.
- Durum raporlarını Akreditasyon Komitesi'ne sunar.

Uygulama Koordinatörü:

- Klinik uygulama merkezlerinin hasar durumunu 48 saat içinde raporlar.
- Alternatif uygulama yerleri için 72 saat içinde protokol yazışmalarını tamamlar.
- Uygulama formları ve yazışmaları arşivler.

Akademik Personel:

- Ders içeriklerini Uzaktan Eğitim ve Araştırma Merkezi bünyesinde yer alan MERGEN sistemine entegre eder.
- Çevrim içi danışmanlık ve vaka analiz oturumları düzenler.
- Simülasyon laboratuvarlarında uygulamalı eğitimleri koordine eder.

İdari Personel:

- Afet sonrası lojistik destek (ulaşım, ekipman) sağlar.
- Öğrenci ve personel iletişim listelerini günceller.

Öğrenciler:

- Afet duyurularını (e-posta, SMS, web sitesi) düzenli takip eder.
- Belirlenen alternatif uygulama ve derslere katılım sağlar.
- Psikososyal destek biriminden yardım talebinde bulunabilir.

Acil Durum Ekibi:

- Dekan, Dekan Yardımcısı, Ebelik Bölüm Başkanı, Uygulamalı Eğitimler ve Beceri Geliştirme Komisyonu
- Görev: Afet sonrası ilk 48 saat içinde toplanır, planı aktive eder, haftalık toplantılarla izler.

5. Afet Durumu Sonrası İşleyiş Planı

Aşağıda, olası durumlar ve alınacak detaylı önlemler tablo halinde sunulmuştur:

Durum	Alınacak Önlem
Klinik uygulama alanlarına ulaşılabilmesi	- 48 saat içinde diğer illerin hastanelerinden erişilebilir olanlar belirlenir. - Öğrenciler, kendi illerindeki sağlık tesislerinde gözlem yapar. - Sağlık Bilimleri Fakültesi Simülasyon Laboratuvarı'nda uygulama planı hazırlanır.
Kampüs binalarının zarar görmesi	- MERGEN üzerinden senkron ve asenkron (kayıtlı dersler) eğitim başlar. - Akademik personel için VPN ve yedek sunucu erişimi sağlanır. - Elektrik kesintisine karşı jeneratör desteği planlanır.
Öğrenci barınma sorunları	- KYK ile iş birliği kurulması ve ek yatak kapasitesinin sağlanması planlanmaktadır. - Vakıf yurtları ve misafirhanelerle protokol yapılır. - Sosyal Hizmet Birimi, bireysel barınma planları oluşturur ve haftalık izler.

Durum	Alınacak Önlem
Psikososyal destek ihtiyacı	- Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Birimi ile koordineli çalışır. - Grup terapileri ve psikolojik ilk yardım ekipleri devreye alınır.
Akademik takvimde sapmalar	- Senatoda alınan kararlar doğrultusunda uygulama planını hazırlar. -Geciken uygulamalar için 4 haftalık telafi programı planlanır. - Telafi uygulamaları için ek protokoller hazırlanır.

6. Alternatif Uygulama Stratejileri

Aşağıdaki stratejiler, afet sonrası eğitim sürekliliğini sağlamak için tasarlanmıştır:

Simülasyon Laboratuvarı Kullanımı:

45 saatlik program:

Haftada 15 saat, 5 gün x 3 saat

Klinik Vaka Analizleri:

Çevrim içi oturumlar (Zoom, haftada 2 gün x 2 saat).

Vaka analizleri ile klinik yeterlilik ölçümü.

Hibrit Öğrenme:

Teorik dersler çevrim içi, uygulama yüz yüze

Hibrit modül testleri ile başarı değerlendirmesi.

Uzaktan Eğitim Modülleri:

Belge temelli yeterlilik (e-uygulama günlükleri, video senaryolar)

Haftada 20 saat, 5 hafta süreyle.

Uygulama Günlükleri ve Video Senaryolar:

Öğrenciler, haftalık 10 saatlik günlük tutar (50 saat toplam).

20 video senaryo ile beceri tekrarı (her biri 15 dakika).

7. Planın Güncellenmesi ve Tatbikat

Güncelleme Süreci:

Afet Yedek Planı, ihtiyaç duyuldukça güncellenebilir, revize edilebilir ve genişletilebilir nitelikte hazırlanmıştır. Planın geliştirilmesi ve takibi, Uygulamalı Eğitimler ve Beceri Geliştirme Komisyonu tarafından yürütülmektedir. Büyük çaplı değişiklikler, örneğin afet türlerinde yaşanan farklılıklar (deprem, sel vb.), öğrenci sayılarında belirgin artış, teknolojik yeniliklerin (örneğin VR simülasyonların) entegrasyonu ya da saha koşullarında meydana gelen önemli değişiklikler gibi durumlar yaşandığında, plan yeniden değerlendirilmekte ve gerekirse Bölüm Kurulu onayıyla revize edilmektedir.

Hazırlanan veya güncellenen planlar, Bölüm Kurulu onayından geçirildikten sonra Akreditasyon Komitesi'ne sunulmakta ve bölüm arşivinde kayıt altına alınmaktadır

Tatbikat:

Afet Yedek Planı'nın uygulanabilirliğini test etmek amacıyla, belirli aralıklarla ya da olağanüstü durumlara hazırlık kapsamında tatbikat veya masa başı senaryo çalışmaları düzenlenebilir. Tatbikatların amacı, planın sahadaki işleyişini değerlendirmek, olası aksaklıkları önceden tespit etmek ve ilgili personelin hazırlığını artırmaktır.

Tatbikatlar, ihtiyaç duyulan dönemlerde, komisyon kararıyla gerçekleştirilmekte ve sonuçlar raporlanarak arşivlenmektedir.

8. Risk Analizi ve Önleme Stratejileri

Risk	Olasılık (%)	Etki Seviyesi	Önlem Stratejisi
Hastane kapasitesinin yetersizliği	20	Yüksek	3 yedek hastane protokolü
Simülasyon ekipman arızası	10	Orta	Yedek ekipman ve ADYÜ teknik desteği.
İletişim kesintisi	15	Yüksek	WhatsApp grubu.
Öğrenci devamsızlığı	25	Orta	%90 katılım zorunluluğu, telafi planı.

9. İzleme ve Değerlendirme

İzleme:

Haftalık durum raporları

Afet sonrası 30 gün içinde süreç analiz edilir.

Değerlendirme:

Afet sona erdiğinde telafi tamamlanır, planın etkinliği değerlendirilir ve arşive alınır.

10. Sonuç

Doğal afetler ve olağanüstü durumlar, eğitim sistemlerini ciddi şekilde etkileyebilmekte; ancak, kapsamlı bir planlama ile bu etkiler en aza indirilebilir. Adıyaman Üniversitesi Ebelik Bölümü, 6 Şubat 2023 depremi deneyimleri sonucunda bu Afet Yedek Eylem Planı'nı geliştirmiştir. Plan, öğrencilerin mesleki yeterliliklerini eksiksiz kazanmasını ve toplum sağlığına nitelikli ebe mezunları kazandırmayı amaçlar. Etkin uygulanması halinde, kriz dönemlerinde eğitim kayıpları minimize edilecek ve bölümün dirençliliği artırılacaktır.